

Biografi Fritz Julius Lundgren/Liljegren

Född 1843-01-02 i Adolf Fredriks församling, Stockholm

Död 1913-05-26 i Norrköpings Sankt Olai

Manus 2014-03-05

Bearbetad 2016-04-27

Webb 2019-04-18

Barndomen

Fritz Julius födelse 1843-01-02 har jag hittat i Adolf Fredriks församling i Stockholm. I födelseboken för "oäkta" barn står P.P. för födelseort och det betyder Pro Patria barnbördshus. Han hade inga föräldrar antecknade. Det står endast att modern var 20 år. (Adolf Fredriks kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, oäkta barn, SE/SSA/0001/C I b/3 (1827-1857), bildid: C0053854_00278)

Stockholms Stadsarkiv (SSA) har lagt ut "journalerna" för barnhems- barn sökbara via Internet! Jag sökte på namnet Fritz Julius och vips var han där som Barnhusbarn N:o 474 och hans "journal" (Bil. 1) för de första 9 åren fanns där. Se http://www2.ssa.stockholm.se/Bildarkiv/Egenproducerat/SE-SSA-0809/Barnhuspdf2008/07_00474.pdf

Senare har ytterligare två dokument digitaliserats och lagts ut av SSA. (07_06774.pdf och 01_03167.pdf på slutet av länk enligt ovan). Det ena visar att han intogs i Barnhuset 1843-08-08 mot en avgift på 100 Riksdaler Bco och att han utskrevs 1853-08-10, utlämnad till Skorstensfejarmästare Martin Johan Braun på Regeringsgatan 84 med ett årligt underhåll på 16 Riksdaler Bco fram till 1857-01-01.

Fritz Julius är under sina första 4 år hos en änka i Danderyd som hette Lina Stina Westerberg f. 1797, änka efter en nämndeman Lindström. Har hittat henne och Fritz Julius i husförhörsboken för Danderyd. Där är antecknat att han flyttar 1847 till "Stockholm". (Danderyds kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/SSA/1494/A I/9 (1839-1850), bildid: C0047228_00052)
Han flyttar enligt Journalen 1847 till en mamsell M. C. Helling på Regeringsgatan på "inlösarens begäran". Jag gissar att "inlösaren" är modern. Vidare enligt Journalen flyttar han 1848 till "enkefru Liljefelt" i Klara församling.

Där finns angivet flera adresser: Barnhusträdgårdsgatan, kvarteret Fyrkanten, Norrgatan nr 2, Mäster Samuelsgatan 69 och Jacobsberg nr 18.

Mamsell M. C. Helling har jag funnit i både mantalslängder och kyrkböcker. (Jag var i flera veckor på ett villospår med en "mamsell Halling".) Hon heter Maria Christina Helling och är född 1788-02-04.

Hon finns i Jakobs församling 1830-1870 enligt mantalsregistret. För 1844 finns hennes egen mantalsuppgift i kopia på nätet. Då bor hon i kvarteret Trollhättan på Regeringsgatan 43 i Jakobs församling och uppger sig vara "sockerbruksförsäljerska". Som inneboende har hon då en Demoiselle Julia Amalia Liljefält f. 1823-03-06. För henne står anteckning "med ansvarssedel af Källarmästaren Norgren". Hon har förmodats vara Fritz Julius moder. Mer bevis i nästa kapitel.

Jag har också funnit mamsell Helling i husförhörslängder 1847 till 1851 för Jakobs församling men hon har ingen Fritz Julius antecknad hos sig. Han var möjligen där under kort tid 1847.

Enligt Journalen flyttar Fritz Julius 1848 vidare till en "enkefru Liljefeldt". Jag har hittat att detta är en ingift moster till Fritz Julius. Till Klara församling flyttar c:a 1845 en källarmästaränka (kallas också Winskänksenka) Hedvig Johanna Liljefeldt f. Winberg 1816-04-12 i Enköping. Hon har en son Johan Herman Mauritz f. 1841-10-21. Jag har hittat hans födelse i Katarina . Fader är källarmästare Fredric Mauritz Liljefeldt f. 1814-03-14 som dör 1847-06-30 i Enköping under en resa. Detta var en bror till Julia Amalia.

Från augusti 1853 är Fritz Julius utlämnad "för uppfostran" hos Skorstensfejarmästare Martin Johan Braun på Regeringsgatan. I januari 1857 blir han utskriven från Allmänna barnhemmet. Hittills har utgått ett årligt underhåll på 16 Riksdaler till den som tog hand om honom. Frits Julius tar efternamnet Lundgren när han är hos Braun.

Skorstensfejarmästaren inger en mantalsuppgift i december 1859 som finns skannad av Stockholms Stadsarkiv på

http://www2.ssa.stockholm.se/Bildarkiv/Egenproducerat/SE-SSA0032/mantalsbok/M6008041014_150dpi.pdf

Verksamheten är då i Jakobs församling i kvarteret Bocken med adress Lästmakaregatan 12. Där finns en gesäll och 7 lärlingar varav Fritz Julius är en.

Brauns Skorstenfejeri verkar upphöra cirka 1865. Braun själv avlider 1868.

Fritz Julius "försvinner". Jag har för en tid svårt att hitta honom efter 1864. Av någon nu glömd anledning börjar jag leta efter honom i Malmö Sankt Petri församling. Möjligen hade jag redan sett hans inflyttning till Norrköping från Malmö då 1867-06-11. Jag finner honom inflyttad till Malmö och S:t Petri 1864-08-10. Han blir då lärling hos en brandmästare Werner.

I två år 1866-1867 finns han i kvarteret Stadt Hamburg med titeln Bierutskänkare! (Malmö S:t Petri kyrkoarkiv, Husförhörslängder förda för hela församlingen, SE/MSA/00619/A I d/14 (1866-1870), bildid: C0067953_00132) Härifrån anges han flyttad till Stockholm 1867-02-15. Men ankomsten till Norrköping är angiven till 1867-06-11. (Norrköpings S:t Olai kyrkoarkiv, Inflyttningslängder, SE/VALA/00273/B I/8 (1855-1876), bildid: C0017407_00309) Här står att han närmast kom från Malmö. Det tog honom nästan 4 månader från Malmö till Norrköping. Hade han varit en vända i Stockholm först? Besökte han sin mor? Hon är nu gift sedan 1863 med kofferdikaptenen Gühlsdorff. Han måste ha känt till mannen då traditionen om en kapten "Julsdorf" överlevt.

Väl kommen till Norrköping ökar han takten. Han får anställning som lärling hos Skorstensfejaren Carl Gustaf Lindström. Hans dotter Hulda Eugenia Lindström (f. 1849-02-13 i Södertälje) gifter han sig med 1868-04-05 och första dottern föds 2 månader senare.

Första äktenskapet tar slut 1874-04-28 då Hulda Eugenia dör i Lungsot. Första dottern dog bara tre år gammal i "Tuberkulös hjärnhinneinflammation." I detta äktenskap föddes också tre gossar. Fritz Herman Rudolf föds 1869, blir skorstensfejare hos far och dör 31 år ung i lunginflammation. Gosse nummer två Carl Julius föds 1871 och blir skorstensfejarmästare och brandmästare. Han dör 1943 i Norrköping. Han får med sin hustru 10 barn varav 9 lever till vuxen ålder. Hög reproduktionsförmåga även i denna generation. Gosse nummer tre Adolf Birger Eugen föds 1872 och blir bara ett halvår gammal.

Fritz Julius gifter om sig 1875-12-19 med Augusta Vilhelmina Carlsson (f. 1851-07-27 i Östra Eneby). Drygt 2 månader senare föds ett gossebarn som inte får överleva mer än ett halvår. Med Augusta Vilhelmina blir det 8 barn ytterligare. Minst ett vartannat år! Det sista barnet är gossen Gustav Leontius som föds 1888-06-18. Hans son Börje Gustav Liljegren är den som initierat denna släktforskning.

Fertiliteten är hög! På 20 år blir Fritz Julius far till 13 barn i två äktenskap. Av dessa överlever 9 till vuxen ålder.

Om Fritz Julius yrkesverksamhet vet jag väldigt lite. Han får så småningom en stor skorstensfejjarverksamhet med många anställda. Flera söner går samma yrkesväg. Yrket var farligt och jag har hittat en notis om en olycka 1896 i Östgöta-Posten via Kungliga Bibliotekets internetarkiv :

Dödligt fall. I lördags e.m. inträffade att då hos skorstensfejaren F. J. Liljegren anställde omkring 17-åriga skorstensfejarelärlingen Oskar Jonsson var i färd med att verkställa sotningsarbete å ett hus i gården n:o 15 Qvarngatan i Norrköping, Jonsson, då han skulle begiva sig från skorstenen ned på taket, råkade på något sätt att slinta på en lina, som han för arbetets verkställande medfört upp på taket, samt föll huvudstupa ned på gården derinvid och afled ögonblickligen.

I Norrköpings Stadsarkiv har jag funnit ett porträtt på Friz Julius troligen taget i början av 1900-talet :

Fritz Julius dör 1913-05-26 i S:t Olai församling, kvarteret God Vän, gård nr 1C med adress V. Nygatan 48. Han bor där med hustru och yngsta dotter Gerda Gustava.

Skorstensfejarfirman tas troligen över 1912 av sonen i första äktenskapet Carl Julius Liljegren. Han flyttar upp från Malmö och är där skorstensfejare. Han har tidigare varit Brandmästare i Sölvesborg (1898 - 1904). Han får i Norrköping titeln "tillf. Skorstensfejarmästare.

Bengt Eriksson
Fridtunagatan 19, 2 tr.
S-58212 LINKÖPING
Tel.: +4613153180, +46703713164

